

Sygn. akt I UK 340/05

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Roman Kuczyński (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania R. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 czerwca 2006 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. akt (...),

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 10 września 2004 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stwierdzono, że R. K. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży artykułów spożywczych podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie od 2 sierpnia 1999 r. do 30 czerwca 2004 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji R. K. zakwestionował objęcie go

ubezpieczeniem społecznym w całym wyżej wskazanym okresie, powołując się na okoliczność zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej poprzez czasowe zawieszenie tej działalności we właściwym urzędzie skarbowym na okres urlopów i choroby.

Wyrokiem Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 31 grudnia 2004 r. odwołanie ubezpieczonego zostało oddalone.

Sąd pierwszej instancji powołał się na treść art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.), z którego wynika, że obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu podlegają także osoby prowadzące działalność pozarolniczą - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. Według Sądu Okręgowego, skoro odwołujący prowadzenie działalności gospodarczej pozarolniczej rozpoczął w dniu 2 sierpnia 1999r. to od tego dnia zgodnie z powołanym wyżej uregulowaniem objęty był obowiązkowo ubezpieczeniem społecznym, a zgłaszane przerwy w prowadzeniu działalności nie skutkowały wyłączeniem z podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym na okres przerwy, bowiem ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych łączy ustanie obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu w przedmiotowym przypadku z zaprzestaniem wykonywania działalności gospodarczej. Nie można jednakże łączyć pojęcia zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej z pojęciem przerwy w jej wykonywaniu. Nie są to pojęcia tożsame. Sąd Okręgowy uznał, że R. K. prowadził działalność gospodarczą od dnia 2 sierpnia 1999 r. do 30 czerwca 2004 r., kiedy to definitywnie zaprzestał prowadzenia działalności i został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej wpis o prowadzonej przez niego działalności. Zgłaszane przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej nie miały zaś wpływu na podleganie w tych okresach ubezpieczeniu społecznemu i nie powodowały uchylecia obowiązku ubezpieczenia społecznego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony.

Sąd Apelacyjny uznał, iż apelacja nie jest zasadna. Sąd drugiej instancji podzielił w całości ustalenia i ich ocenę Sądu pierwszej instancji przyjmując za własne.

Na powyższe rozstrzygnięcie wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną,

podnosząc w niej naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie: art. 13 ust. 4 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 4 grudnia 1998 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego (...) (Dz.U. Nr 149, poz. 982 oraz z 2002 r. Nr 120, poz. 1027), przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2003 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego (...) (Dz.U. Nr 153, poz. 1457), art. 2 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.) oraz naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się bezzasadna. Jak wynika z art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, okresy podlegania obowiązkowi ubezpieczenia wyznaczone zostały, co do zasady, przez formalne, a nie faktyczne wykonywanie działalności, która stanowi tytuł ubezpieczenia. I tak w punkcie 4 przepis ten stanowi, że osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają ubezpieczeniu - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. Natomiast zgodnie z ustawą z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.) działalność gospodarczą można wykonywać jedynie po uprzednim wpisie do ewidencji działalności gospodarczej. Z powyższego wynika, że podleganie obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu uzależnione jest od zaistnienia ściśle oznaczonego zdarzenia prawnego. Faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności z różnych przyczyn (np. choroby, urlopu, wyjazdu itp.) i jednoczesne zgłoszenie „zawieszenia” działalności gospodarczej w Urzędzie Skarbowym nie może automatycznie wyłączać z ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2000 r., II UKN 457/99, OSNAPiUS 2001 nr 18, poz. 564). Zgłoszenie zawieszenia działalności gospodarczej przed

Urzędem Skarbowym nie jest dla organu rentowego wiążące, bowiem o obowiązku ubezpieczenia przesądzają przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a nie przepisy o działalności gospodarczej. Z powyższego wynika to, że wykreślenie wpisu pozarolniczej działalności gospodarczej z ewidencji lub odnotowanie przerwy w jej prowadzeniu powoduje zawsze - na stałe lub okresowo - ustanie obowiązku ubezpieczenia. Natomiast zgłoszenie faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej może, ale nie musi prowadzić do ustania przymusu ubezpieczenia (tak jak np. nie uzasadnia zwolnienia z obowiązku ubezpieczenia z tytułu pozostawania w stosunku pracy faktyczna przerwa w wykonywaniu pracy). Zależy to od wyników kontroli, w trakcie której zgłoszenie „wyrejestrowania z ubezpieczeń” poddawane jest weryfikacji. Udokumentowana i usprawiedliwiona przerwa w faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, uzasadniająca zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe ubezpieczonych z innych tytułów, uwzględniająca treść art. 2a ustawy, może być podstawą zwolnienia przedsiębiorcy z obowiązku opłacania składek za okresy tych przerw. W niniejszej sprawie przerwy z powodu urlopu i choroby w świetle przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a w szczególności art. 2a nie mogły być uznane za usprawiedliwione. Skarżący nie wykazał się przed organem rentowym, iż jego przerwy w wykonywaniu działalności gospodarczej usprawiedliwiają „wyrejestrowanie z ubezpieczeń”. Powołując się na chorobę nie przedstawił zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego niezdolność do pracy, co uzasadniałoby wyrejestrowanie z ubezpieczeń społecznych. Natomiast przebywanie na urlopie w ogóle nie może być uważane za zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej podobnie, jak faktyczne niewykonywanie działalności gospodarczej w czasie oczekiwania na kolejne zamówienia lub w czasie ich poszukiwania, nie oznacza zaprzestania prowadzenia takiej działalności i nie powoduje uchylecia obowiązku ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2003, II UK 111/03, M.P. Pr-wkł. 2004/7/16).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, orzekł jak w sentencji.

/tp/